

Forfatter: Grundtvig, N. F. S.

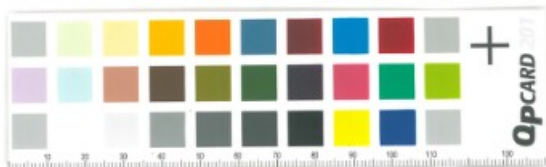
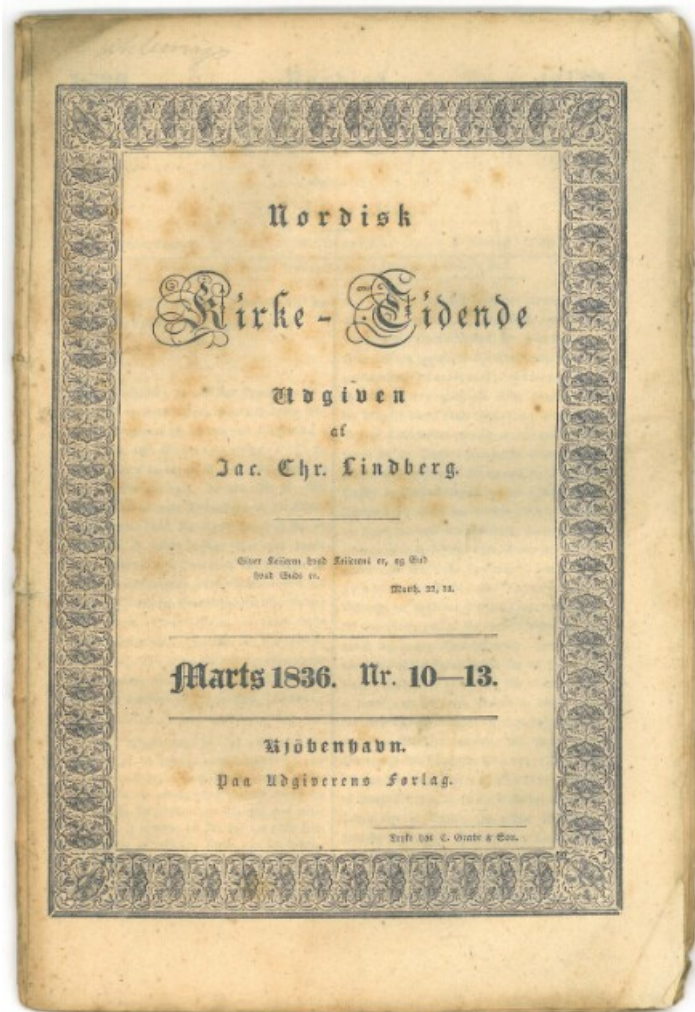
Titel: Aabent Brev til Prof. Sibbern om Mag. Lindberg og Meer

Citation: Grundtvig, N. F. S.: "Aabent Brev til Prof. Sibbern om Mag. Lindberg og Meer", i Grundtvig, N. F. S.: *Grundtvigs værker*, Faculty of Arts, Aarhus University. Onlineudgave fra Grundtvigs Værker: https://tekster.kb.dk/catalog/gv-1836_561-txt-root/facsimile.pdf (tilgået 26. april 2024)

Anvendt udgave: Grundtvigs værker

Ophavsret: Materialet er dedikeret til public domain. Du kan kopiere, ændre, distribuere og fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk dog altid at kreditere ophavsmanden.

[Læs CC0-erklæringen](#)

Kirke - Tidende

udgivet af

Jac. Chr. Lindberg

Fjerde Aargang.

27. Marts

Palme Søndag

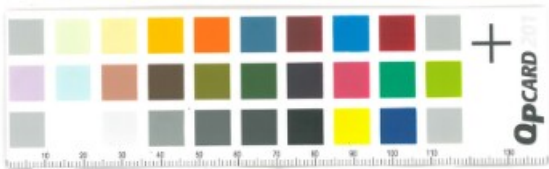
Kjøbenhavn. Forlagt paa Højenss Forlag hos S. Steen & Søn.

Kærligt Brev til Prof. Sibbern om Mag. Lindberg og Meer.

Nei, Professor Sibbern! den Illustration gaar beint for vidt, thi i Løbet maas vi nødvendig blive staaende ved de concrete Tilfælde, og hvordan kan vi da paa nogen mulig Maade fælle Prof. Grundtvig fra Mag. Lindberg, det hele Lindberg'ske Parti, der jo essentialt er sammen med det Grundtvig'ske, og Sagens Baandets Løsning, der i alle Maader maa ligge Grundtvig vel sammen med Hjerpe, som Lindberg, og eftertrædes andensteds af ham paa samme Maade. See, saaledes vilde det hænge sammen, om end Lindberg og Grundtvig slet ikke personlig kendte, og end de elskede hinanden, men det gik de na den anden, og slutte sig til den ene af dem, og spidde den anden for „den gode Sag“, da maatte jeg ikke Effert, som havde et øst og var, siger Man jo, lige fra Begyndelsen fædet den gode Sag ved sin fremfærdighed, der andensteds fort Lindberg ind i det, altsaa i Hjerpes Sæde „søstret“ ham, og maatte da rent være en Djævel, om jeg, for at hente mit eget Skud, misliddt lod ham i Stikken, der blev mig tra, da dattet alle Løder fæstet mig, ja, fæstet mig ikke blot ørlig og trosfast bi, men fæstet sig heimelig og djævel i Søbet, saa hele Hædet og hele Hølen efterkomnden faldt

paa ham, andensteds ham, fædet kan ikke slette forlade end lige oppefor mig.

Altsaa, Professor Sibbern! vi To fænde hinanden fra „Balken dørphs Collegium“, fra de gamle, stolige Angdoms Dage, som vi aldrig kan glæmme, men hvis Minde er som Reliquier, vi vel ikke dyde eller fægede, men fæste dig venlig og trofæ til vort Hjerpe, og hævde vi end afslætted i Leveid-Løbet, hver til sin end vore Ansættelse og Meninger, vore Haar og Hæde blev, gode, gamle Væsentere kunde vi dog aldrig holde op at være; vi kunde mistelligt hinandens Stædt, vel endog saa gjensidigt mistelligt Endel i den senere Udvikling, men aldrig mistænke eller færdomme hinanden; thi vi vidde det godt, at Ingen af os vilde magt Uædelst eller gjorde noget Uærligt! Om De end derfor ikke fæde, midt i Angerel paa Lindberg, med gammel Oprigtighed, kunde indrammet, at Lindberg's yngre Venner, der spidte ham Hjerpe og Taknemmelighed, gjæde vel i at blive han fæde, saa det er lige, Man vil hede dem hede derfor, saa var jeg dog lige vis paa, at saasnart De opfatter Forholdet mellem Lindberg og mig, og mellem de gammeltdags Christne og Rationalistene i Danmark, rent og upartisk, da vil De fæde fæde, det er en meget „indviklet Sag“, som maaselig kan spredes ved at „fæstet“ Lindberg eller domme ham til „essentialt Sægtel“ paa „Vand og Ved“,

Kirke - Tidende

udgivet af

Jac. Chr. Lindberg

Fjerde Aargang.

27. Marts

Palme Søndag

København. Forlagt paa Højenss Forlag hos S. Steen & Søn.

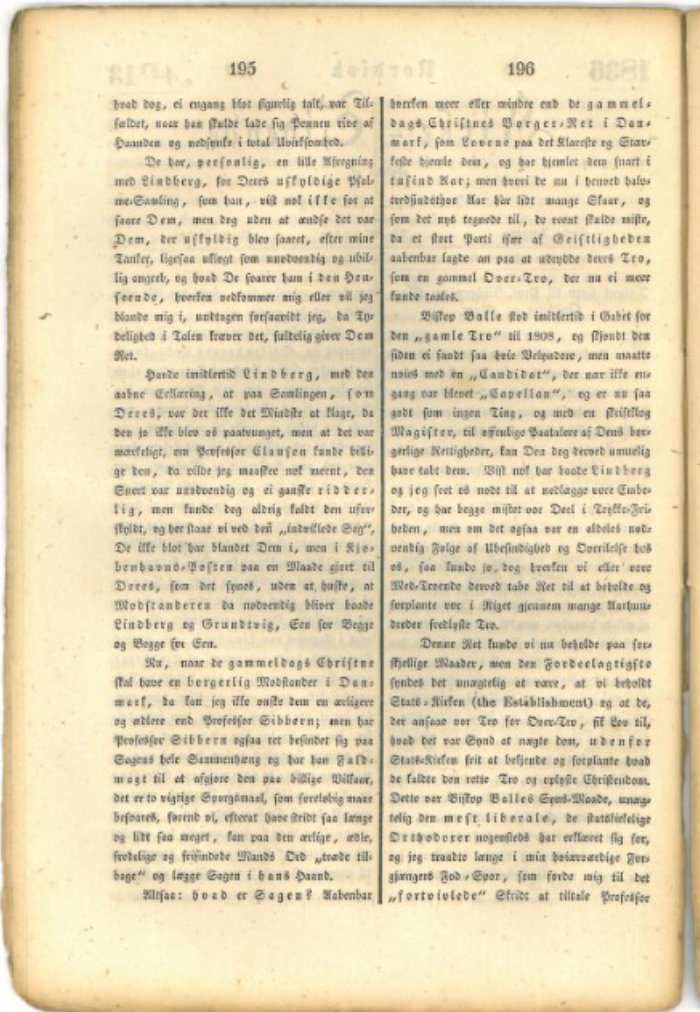
Kærligt Brev til Prof. Sibbern om Mag. Lindberg og Meer.

Nei, Professor Sibbern! den Illustration gaar beint for vidt, thi i Løbet maas vi nødvendig blive staaende ved de concrete Tilfælde, og hvordan kan vi da paa nogen mulig Maade fælle Prof. Grundtvig fra Mag. Lindberg, det hele Lindberg'ske Parti, der jo essentialt er sammen med det Grundtvig'ske, og Sagens Baandets Løsning, der i alle Maader maa ligge Grundtvig vel sammenet paa Hjerte, som Lindberg, og efterstræbet adskilte af ham paa samme Maade. See, forestil dig det hænge sammen, om end Lindberg og Grundtvig slet ikke personlig kendte, syntede og elskede hinanden, men det gik de na denuden, og slutte sig til den Cæc af dem spjættede den Hænde for „den gode Sag“, da maatte jeg ikke Effert, som havde et øst og har, siger Man jo, lige fra Begyndelsen fædet den gode Sag ved sin fremfærdighed, der adskilte for Lindberg ind i det, altsaa i Hændens Sæns „forstøt“ ham, og maatte da rent være en Djævel, om jeg, for at hente mit eget Skud, mislikt lod ham i Stikken, der blev mig tra, da dattet alle Hæder fæstet mig, ja, fædet mig ikke blot ærlig og trosfast bi, men fædet sig heimelig og djævel i Søbet, fædet alle Hæder og dete Høden efterhønden fædet

for ham, adskilte ham, fædet han ikke vilde forelade end lige spjættede mig.

Altsaa, Professor Sibbern! vi To fædet hinanden fra „Ballet d'orphes Collegium“, fædet de adne, fædet Angdoms Dage, som vi aldrig kan glemme, men hoid Minde er som Reliquier, vi vel ikke dyde eller fædet, men fædet dig venlig og troste til vort Hjerte, og hoid vi end afstædet i Lovens-Løbet, hoid vilge end vore Ansættelse og Meninger, vore Hæder og Væde blev, gode, gamle Væsentere fædet vi dog aldrig holde op at være; vi fædet mistillige hinandens Stædet, vel endog saa, gienfædet mistillende Endel i den senere Udvæling, men aldrig mistænke eller fædet hinanden; thi vi vidde det godt, at Ingen af os vilde magt Uædelst eller gjorde noget Uærligt! Om De end desfor ikke fædet, midt i Angrebet paa Lindberg, med gammel Oprigtighed, hoid indrammet, at Lindberg's yngre Væner, der spjættede ham Hødelst og Taknemmelighed, gædet vel i at blive han fædet, fædet det et ilde, Man vil hoid dem hoid dees for, fædet var jeg dog lige vis paa, at fædet De opfatter Forholdet mellem Lindberg og mig, og mellem de gammeltdag Christne og Rationalistene i Danmark, rent og upartisk, da vil De fædet fædet, det er en meget „indviklet Sag“, som vædelig kan spjættede ved at „fædet Lindberg eller domme han til „essentialt Sæns“ paa „Vædet og Vædet“.

brød dog, ei engang blot sigtlig tal, var Til-
felbet, naar han skulde lade sig Poesien vide af
Svanden og nedslags i total Uvirkelighed.

De var, personlig, en lille Skrivning
med Lindberg, for Dets aflydte Pæl-
me-Gesling, som kan, vil nok ikke for at
sæere Dem, men dog uden at ændre det var
Dem, der aflydte blev saaret, efter mine
Taalte, ligesaa allest som uundværlig og ubil-
lig omgik, og hvad De saare kan i den De-
seende, herved vedkommer mig eller vil jeg
blonde mig i, undtagen forsaavidt jeg, da To-
delighed i Talem Kræver det, fuldtelig givet Dem
Ret.

Godte imidlertid Lindberg, med den
aaene Uellaring, at paa Samlingen, som
Deres, var der ikke det Mindste at sige, da
den jo ikke blev af paatungst, men at det var
mægtelig, en Professor Clausen kunde beki-
ge den, da vilde jeg maaske nok ment, den
Særet var uundværlig og ei ganske rid Der-
lig, men kunde dog aldrig kaldt den usæ-
skilt, og her naar ei ved den „indvulste Sigt“,
De ikke blot har blandt Dem i, men i Rids-
benhaand-Pæsten paa en Waade gjort til
Deres, som det synes, uden at hylse, at
Modstanderen da nødvendigt bliver haade
Lindberg og Grundtvig, Een for Begge
og Begge for Een.

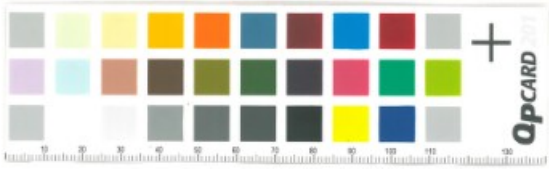
Nu, naar de gammeltdags Christne
skal have en bergertlig Modstander i Den-
mark, da kan jeg ikke ønske den en ædelgæve
og ædler end Professor Sibbern; men har
Professor Sibbern ogsaa ret befinder sig paa
Sagens hele Sammenheng og har kan Gald-
mægt til at afgjøre den paa vilige Vilkaar,
der er to vigtige Begrebnal, som foreløbig maaske
brøstet, serend et, efterat have skridt saa længe
og lidt saa meget, kan paa den ærlige, ædle,
fredelige og frivillige Maade Ved „støde til-
bage“ og lægge Sagen i hans Haand.

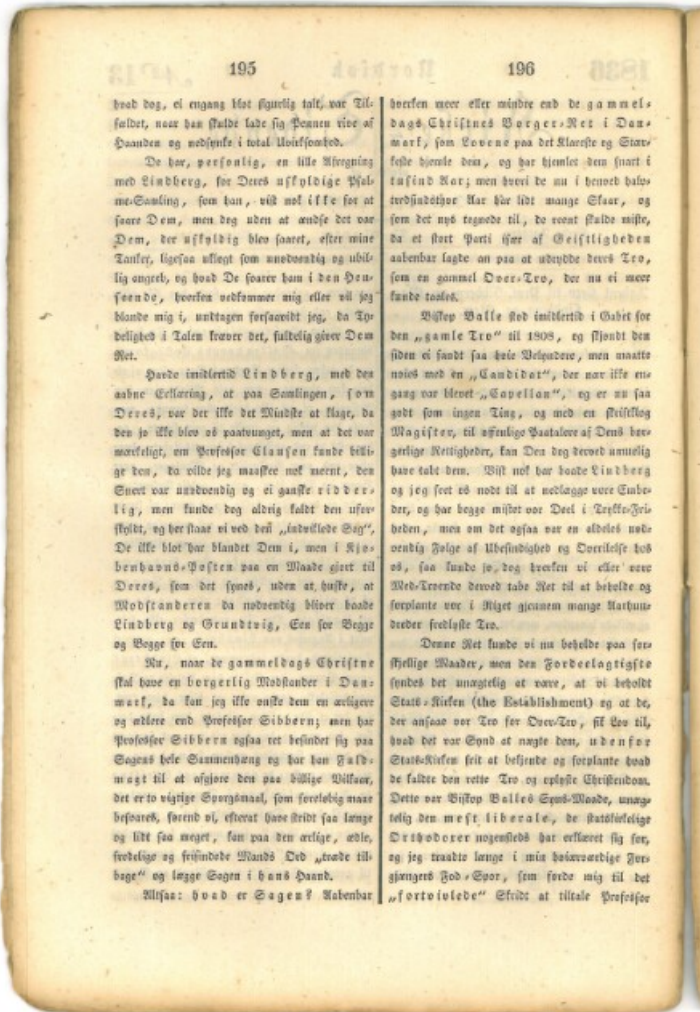
Altså: hvad er Sagen? Kæmbar

hærfen meer eller mindre end de gamle el-
dags Christnes Berget-Ret i Dan-
mark, som Lovene paa det Kæmpe og Sø-
sele kjørte den, og har hienet den snart i
tusind Ret; men hvi de nu i hende hals-
redhædte har har lidt mange Sæer, og
som det nok tegne til, da reent skulde miste,
da et Ret Parti hjer af Oeiftiligheden
aalenbar sagte an paa at udrøide deres Tro,
som en gammel Døer-Tro, der nu ei meer
kunde taale.

Bispe Halle Red imidlertid i Odbit for
den „gamle Tro“ til 1808, og stundt den
siden ei haadt saa hele Velgædere, men maatte
noies med en „Candidat“, der var ikke me-
gang var blevet „Cavellan“, og er nu saa
godt som ingen Ting, og med en stillfleg
Magister, til æfnelige Paataler af Dens be-
ærlige Kærlighed, kan Den dog derved umælig
have talt den. Vil nok har haade Lindberg
og jeg ser ed node til at nedlægge vere Embet-
der, og har begge mistet vor Del i Tælle-Pris-
heden, men om det ogsaa var en altsels ude-
værlig Folge af Ubesindighed og Dørløse lob
ed, saa kunde jeg dog hævde vi ikke vere
Med-Tærende derved tade Ret til at betænde og
forplante vor i Allet jensom mange Hartune
dæder fedtste Tro.

Denne Ret kunde vi nu beholde paa ser-
stellige Maader, men den Fordeklagtigste
synes det umægtelig at vere, at vi beholde
Stats-Kirken (hvo Establishment) og at de,
der ogsaa vor Tro for Døer-Tro, vil Lov til,
had det var Synd at nægte den, uden for
Stats-Kirken sit at befinde og forplante had
de kaldt den rette Tro og ærlige Christendom.
Dette var Bispe Halle End-Maade, unæge-
telig den mest liberale, de statstæfelige
Strikodorer ingenleeds har erkæret sig for,
og jeg maatte længe i min doleværdige Jers-
gjængers Fod-Spor, som serde mig til det
„forretolende“ Skridt at tiltale Professor

brød dog, ei engang blot sigende tal, var Tilfældet, naar han skulde lade sig Poesien vide af Svanden og nedslags i total Uvirkelighed.

De var, personlig, en lille Skrivning med Lindberg, for Dets aflydte Pjalme-Samling, som han, vil nok ikke for at seere Dem, men dog uden at ændre det var Dem, der aflydte blev saaret, efter mine Tanker, ligesaa allest som uundværlig og ubestridelig omgik, og hvad De saare ham i den Henseende, herved vedkommer mig eller vil jeg blande mig i, undtagen forsaavidt jeg, da Lydelighed i Talem Kræver det, fuldstændig givte Dem Ret.

Godte imidlertid Lindberg, med den aabne Udforsning, at paa Samlingen, som Deres, var det ikke det Mindste at sige, da den jo ikke blev af paatungst, men at det var mærkeligt, om Professor Clausen kunde betragte den, da vilde jeg maaske nok ment, den Sneet var uundværlig og ei ganske ridderlig, men kunde dog aldrig kaldt den usædvanligt, og her naar ei ved den „indvirkede Sjæl“, De ikke blot har bladet Dem i, men i Ridsbenhænd-Pæsten paa en Waade gjort til Deres, som det synes, uden at hufte, at Modstanderen da nødvendigt bliver haade Lindberg og Grundtvig, Een for Begge og Begge for Een.

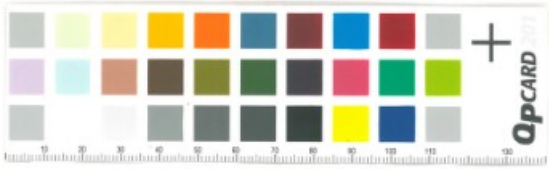
Nu, naar de gammeltdags Christne skal have en bergelig Modstander i Danmark, da kan jeg ikke ønske den en ædelgæve og ædler end Professor Sibbern; men har Professor Sibbern ogsaa ret befundet sig paa Sagens hele Sammenheng og har han Galdmøgt til at udføre den paa vilige Vilkaar, der er to vigtige Begrebmaal, som foreløbig maaske besværet, serend vil, efterat have skridt saa længe og lidt saa meget, kan paa den ærlige, ædle, fredelige og frivillige Maade Ved „støde tilbage“ og lægge Sagen i hans Haand.

Altså: hvad er Sagen? Kæmper

hærfen meer eller mindre end de gammeltdags Christnes Berger-Ret i Danmark, som Lovene paa det Kæmpes og Sømpes hørte den, og har hørte den snart i tusind Aar; men hvi er nu i hende halsvedhængte har der lidt mange Gaaer, og som det nok tynde til, da roent skulde miste, da et stort Parti hjer af Oeiftiligheden aabenbar lagte an paa at udrøide dets Tro, som en gammel Døer-Tro, der nu ei meer kunde taale.

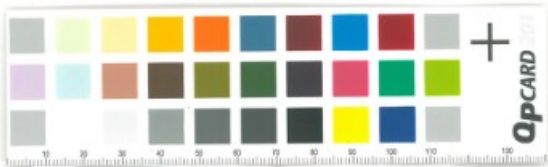
Biskop Halle Red imidlertid i Odise for den „gamle Tro“ til 1808, og stundt den siden ei haadt saa lide Velgædere, men maatte nøies med en „Candidat“, der var ikke en gang var blevet „Cavellan“, og er nu saa godt som ingen Ting, og med en stillfleg Magister, til aflydte Paataler af Dens beædretige Rettigheder, kan Den dog derved umulig have talt den. Vil nok har haade Lindberg og jeg ser ed node til at nedlægge vere Embeter, og har begge mistet vor Del i Trefte-Friheden, men om det ogsaa var en altsols uundværlig Folge af Ubesindighed og Dørløse lob ed, saa kunde jo, dog hærken vi ikke vere Med-Tærende derved tade Ret til at betælde og forplante vor i Niget gjenom mange Hartuude deder fedtste Tro.

Denne Ret kunde vi nu beholde paa selvstellige Maader, men den Fordeklagtigste synedes det umægtelig at vere, at vi beholde Stats-Kirken (the Establishment) og at de, der ansaa vor Tro for Døer-Tro, vil Lov til, hvad det var Synd at nægte den, uden for Stats-Kirken sit at befænde og forplante hvad de kaldte den rette Tro og ærlige Christendom. Dette var Biskop Halle's Svend-Maade, unægtelig den mest liberale, de statslovlige Drikodorerer ingenleeds har erkæret sig for, og jeg maatte længe i min doleværdige Jerngjærerd Fod-Spor, som serde mig til det „forrettede“ Skridt at tiltale Professor

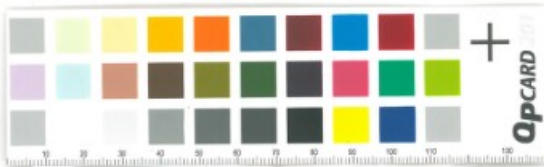
Glaufen paa hans Embede, vil nok ikke med justifit men dog med de største lidere og mest alle Baalen, jeg kunde finde og seve. Jeg kalder det et „fortvælet“ Skridt, thi De ved nok, jeg er gammel oant til at falde ender Ting med sit rette Raad, naar jeg har lært det, og det var virkelig et Skridt i den vderste prætistelige Fortvælets. Hvor langt det nemlig var fra at jeg vilde lade Sønnen angibe for Hadren, betover jeg ikke at sige Dem; og, om De end ikke blev min Mand af Jovens Størrelse, vil De dog vilde tilføje, det saar forligt ud for den „gamle Treed“ Tilhænger i Landet, da alle Guld udenfor Sjælland var kunnet til dets Søgnene Præster, og alle Theologiske Studenter havde advoeret kundne til Professor Clausen og indvoeret i Almindelighed gennemtrængte af Beundring for ham. Mågt jeg derfor i alle de Aar, jeg var saa godt som excommuniceret, havde søgt mig frem i et andet Eufels Mand og trods paa Lov, der advarer var forvaltet og sagt det sværgede med Eder end de, der afsættede dem, saa troede jeg dog, at her, til Treeds Redning, maatte gjøres en Undtagelse, og jeg gjorde den, som en rigtig Mand og en samvittighedsfuld dyriske Vred, men som en meget partisk Vredger, saa det var en aldeles rigtig Beslutning mig, at naar Regjeringen ikke vilde tage mine Treeds Forvandede Parti, skulde jeg tage min Kjøde. Hørd der nu i dette Tilfælde vilde været Rettet af Regjeringen, naar den havde seet, det gjaldt de sammendags Christne Religjøs Frihed i Niget, er i alt Fald et upolitisk Spørgsmaal, da det er klart, det saar Den først fræret; men vel maa vi spørge, om vore kirkelige Medstændere ikke saar det, og om det ikke virkelig var deres Hgt at benytte Stats-Kirken, som var indviet til vor Treeds Bæne, til Dens Undertrykkelse og Udryddelse under Korn af Duet. Treed

Dy, Professor Sibbern! De maa vil, lige saavel som jeg, besvare dette Spørgsmaal med: ja, det var deres Hgt; thi hverken tilbed de os Treeds Frihed under en anden Form, ikke heller vilde de engang have vore Forslag treet. Saafremt jeg nemlig havde nedlagt mit Embede i Stats-Kirken, sentt jeg, at da haad jeg søgte, ingen kunde var for til borgerlig at undertrykke min Treeds Medstænder, men kun at betænde og forplante den i Fred, saa kunde jeg godt finde mig i at overlade Medstændene Stats-Kirken med alle Dens Lede. Dred, naar det blot tilbedt mig og mine Treeds-Fæv vandre at træde ud og søge for vor Salighed og vore Bæns hvidelige Underretning, som vi vilde og turde forsvare. Uafriktede og uafvalde nu Medstændene dette hvitvillige og tavselige Forskændet? Nei, langt fra; de mede sate sig det af alle Kræfter, idetvilde mit frædelige og kirkelige Forslag for et gærdigt Brudt paa Fred og Kærlighed, et særligt Seertereri og jeg vedt alle haad. Endelig faldt det mig ind, der var endnu en Udvei, vel ingen anden Steds foresat, men, som et her seet i Kjøbenhavn, dog fremkommet i det Mindste i vort frædelige Danmark og da, borgerlig og frætmæssig, langt at foretræffe for enhver Mæns: Læse-Frihed nemlig for Gælligheden og Søgnens Frihed for hele Folket, der, naar Regjeringen holdt sig upartisk, vilde opvæie hinanden og tilseiebring en Forening af kirkelig Treeds-Frihed og statskirkelig Dred. Man endnu aldrig saar. Geds nu Medstændene dette Forslag med Glæde, der, antaget, vilde give dem aldeles lige Vægt-Rettigheder med os, end af Nie og Spild mellem Vælsinger og lade den videnskabelige Dystning gæse sin egne fri og vilige Gang? Nei, De maa se vide det, Professor Clausen vilde netop af alle mine Skifter den lille frædelige Bog om disse Ting at hiele sin

Glaufen paa hans Embede, vil nok ikke med justifit men dog med de største lidere og mest alle Bøder, jeg kunde finde og se. Jeg kalder det et „fortvælet“ Skridt, thi De ved nok, jeg er gammel oant til at falde ender Ting med sit rette Bann, naar jeg har læst det, og det var virkelig et Skridt i den vderste væstelige Fortvælselse. Hvor langt det nemlig var fra at jeg vilde lade Sønnen angibe for Hadren, betover jeg ikke at sige Dem; og, om De end ikke blev min Mand af Jovens Størrelse, vil De dog vilde tilføje, det saar forliget ud for den „gamle Treed“ Tilhænger i Landet, da alle Guld udenfor Sjælland var kunnet til dets Søgnene. Præster, og alle Theologiske Studenter havde advoeret kundne til Professor Clausen og indvoeret i Almindelighed gennemtrængte af Bændring for ham. Mågte jeg derfor i alle de Aar, jeg var saa godt som excommuniceret, havde søgt mig frem i et andet Eufels Mand og trods paa Lov, der advarer var forvalte og tage det sværgede med Eder end de, der afsættede dem, saa troede jeg dog, at her, til Treeds Redning, maatte gjøres en Undtagelse, og jeg gjorde den, som en rigtig Mand og en samvittighedsfuld dydsselig Mand, men som en meget partisk Borgere, saa det var en aldeles rigtig Beslutning mig, at naar Regjeringen ikke vilde tage mine Treeds Forvandede Parti, skulde jeg tage min Kjøde. Hørd der nu i dette Tilfælde vilde været Rettet af Regjeringen, naar den havde seet, det gjaldt de sammendags Christne Religjøs Frihed i Niget, er i alt Fald et upartist Spørgsmaal, da det er klart, det saar De en først frætt; men vel maa vi spørge, om vore kirkelige Medstændere ikke saar det, og om det ikke virkelig var deres Hgt at berøpne Stats-Kirken, som var indtrædt til vor Treeds Bæne, til Dens Undertrykkelse og Udryddelse under Bann af Duet. Treed

Dy, Professor Sibbern! De maa vil, lige saavel som jeg, besvare dette Spørgsmaal med: ja, det var deres Hgt; thi hvorledes vilde de end Treeds Frihed under en anden Form, ikke heller vilde de engang have vore Forslag treet. Saafremt jeg nemlig havde nedlagt mit Embede i Stats-Kirken, sendt jeg, at da haad jeg søgte, ingen kunde var for til borgerlig at undertrykke min Treeds Medstænder, men kun at betænde og forplante den i Fred, saa kunde jeg godt finde mig i at overlade Medstændene Stats-Kirken med alle Dens Lede. Dred, naar det blot tilbed mig og mine Treeds-Fæder vandre at træde ud og søge for vor Salighed og vore Bæns hvidelige Underretning, som vi vilde og turde forsvare. Uadrettede og omberalede nu Medstændene dette hvitvillige og tavselige Forslagende? Nei, langt fra; de mede sats sig det af alle Kræfter, idetvilde mit frædelige og kirkelige Forslag for et gærdigt Brudt paa Fred og Kirkelighed, et særligt Seerteri og jeg vedt alle haad. Endelig faldt det mig ind, der var endnu en Udvei, vel ingen anden Steds foresat, men, som et her seet i Kjøbenhavn, dog fremkomende i det Mindste i vort frædelige Danmark og da, borgerlig og frættmæssig, langt at foretræffe for enhver Mæns: Duet. Frihed nemlig for Gærdigheden og Søgnen. Frihed for hele Folket, der, naar Regjeringen holdt sig upartist, vilde opvæie hinanden og tilbederinde en Jovning af kirkelig Treeds Frihed og statskirkelig Deden, Man endnu aldrig saar. Guds nu Medstændene dette Forslag med Glæde, der, antaget, vilde give dem aldeles lige Værdigheder med os, end af Nie og Epild mellem Udvinger og lade den videnskabelige Dydning gaa sin egne fri og vilige Gang? Nei, De maa se vide det, Professor Clausen vilde netop af alle mine Skitter den lille frædelige Bog om disse Ting at hvide sin

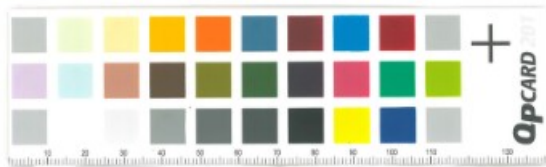

harne paa, og erklærede sig bestemt imod den foreslaaede Færd.

Da, Professor Sibbern! paa sine og Samvittighed! hævder Parti i den Danske Stats-Rette var nu det liberale, og hvilket det bersefføge, utaalstly bersefføge: det Grundtvigs: Lindbergske eller det Clausenske?

Dag, De har i Gaauden allerede været, ved at erklære Dem uforbeholden for Begre: Waanders Løsning; men laater det som en Duplicitet: Toethighed lod Lindbergs, at han vedbliver at saarehardt paa det Gamle i Alter-Wogen og anderskeds. De har altsaa ikke læst min lille Bog om „Den Danske Stats-Rette“, eller vilde De først, at jeg giver siges, og vilde være bellig nok til at indtrænge, vi maate nødvendig gjøre saa, naar Modstanderne haardtvalset, som de gamle Romere, aflaae ethvert Færd-Tillid, der et meger Trældom. En Krig laater sig nemlig ikke fortsætte fredelig, og vil det Clausenske Parti altsaa have en berseffønde Rette i Danmark, da er der kun laet og Waalget mellem at trælle, eller kampe der Færd-dømmet, staae vi stet ingen Krig har til at kaae for det. Derfor er endnu vor Træd lovlige Ret, men vi indse, det er i Gaauden Kret og derfor ogsaa vi det gjæve see bestandig, men overgive det til Modstanderne kan vi jo ikke, saa just født vi ere „Friedens-Rand“, maate vi sige: skal endelig Wogen være Træl, som vi alle ønske, da være Dem det, som vil gjøre sin fribooms Rette dertil! Vil nok er dette en Slags Duplicitet, som Krig og Færd, men det er ingen Toethighed, det er den ærligste, aabneste og billigste Færd, der findes bestreuet paa meget Blad of Rikens Historie, og naar det spæer Dem, som det var at vilde afstræffe „Regjeringen“ Meget, da begynder jeg næppe, hvordan en saadan Tanke kunde ind-

saage sig ind Dem. Vil er jeg under Gaauden og Lindbergs ligesaa, og det var jo Me sernde af Regjeringens Midtag med os og Maa tanke til os, men om de saatt Gud, var De, Professor Sibbern, vilde ikke den Rand, der vilde slyse Regjeringen det, og jeg har af Gaauden til at træ, at hvilken har den Danske Regjering mange træer Luftsøster end mig og min Vigt, alle hævder har De det Maake end os uden for den Kret vi maate trilig har gjort, og som Den maatte ikke endnu indse, vi var nødt til at gjøre. At slyse Regjeringen herom, det har været og det er endnu bestandig vor Bistandelse, født vi sole os vilde paa, at saatt var hadelige Regjering, det er: vor ælste Konge ser, at det virkelig stet ikke er andet end „Modværg“ vi kaae med et Kret Parti, der vil uatværfse vor „Færdens-Træ“ og herover være Waander, og at naar vi blot kan beholde den i Færd, vil vi gjerne holde Færd, da skaffer Dan os ælste Færd. Derfor maate det blive indtil videre, og En maate stede i Gaauden, saalange vi har Krig, enten det saa skal være Lindbergs eller mig eller en Treddie, og Den, der staae i Gaauden har det i alle Waader saa godt, at Modstanderne, som hvilken gule eller staae dan, kan strig med Bellighed ses lange, kan skal enten være eller staae den, saa naar nu De, Professor Sibbern, i Hus-mantens og Færdens og Færdigheds-Rand, hører os at nællege Waander, da maate vi nødvendig sprog, om De har Færdmagt til at slutte Færd paa billige Bilsaer? Vi indtrænge nemlig gjæve, at al Slags Krig baade er ubøgelig og, paa „Modværg“ nar, ærlig og æretfærdig, og ført Maate os spundige Maate næst alrig paa nogen af Edrens saa reent og æretfærdig, som den kunde, men derfor kan vi dog utværlig overgive os paa Waade og Waade til vor Træd Modstandere, som æretfærdig end: nu har Kreten imed sig.

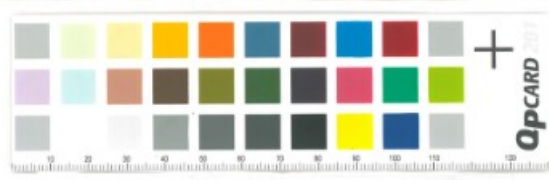

harne paa, og erklærede sig bestemt imod den foreslaaede Færd.

Da, Professor Sibbern! paa sine og Samvittighed! hævder Partii i den Danske Stats-Rette var nu det liberale, og hvilket det berseffogge, utaalelig berseffogge: det Grundlovs: Lindberg'ske eller det Clausen'ske?

Dag, De har i Gaaenden allerede været, ved at erklære Dem uforbeholden for Begre: Waabens Løsning; men lauter det som en Duplicitet: Toethighed lod Lindberg, at han vedbliver at saarehardt paa det Gamle i Alter:Wogen og anderskeds. De har altsaa ikke læst min lille Bog om „Den Danske Stats-Rette“, eller vilde De først, at jeg giver siges, og vilde være bellig nok til at indrømme, vi naar nødvendigt gjøre saa, naar Modstanderne haardtvaldet, som de gamle Romere, aflaae ethvert Færd: Tilbud, der et megen Trældom. En Krig lader sig nemlig ikke fortsætte fredelig, og vil det Clausen'ske Parti altsaa have en berseffende Rette i Danmark, da er der kun lagt os Waldet mellem at trælle, eller kampe der Færd: kommer, stude vi set ingen Krig har til at kampe for det. Derfor er endnu vor Træd lovlige Ret, men vi indse, det er i Gaaenden Kæd og derfor nøjse vi det gjæve set beständig, men sørgive det til Modstanderne kan vi jo ikke, saa just født vi ere „Friedens' Mand“, naar vi sige: skal endelig Wogen være Træl, som vi alle ønske, da være Dem det, som vil gjøre sin frisaarne Næste dertil! Vil nok er dette en Slags Duplicitet, som Krig og Færd, men det er ingen Toethighed, det er den ærligste, aabneste og billigste Færd, der findes bestreuet paa meget Blad of Rikens Historie, og naar det spæd Dem, som det var at vilde afstræffe „Regjeringen“ Neget, da begjæde jeg neppe, hvordan en saadan Tanke kunde ind-

saage sig ind Dem. Vil er jeg under Gaaen far, og Lindberg ligesaa, og det var jo alle sende af Regjeringens Midtag med os og Måske tanke til os, men om de saadant Gæd, var De, Professor Sibbern, vilde ikke den Mand, der vilde sige Regjeringen det, og jeg har et Gaaend til at træ, at hvilken har den Danske Regjering mange træde Madsfødder end mig og min Vigt, alle hævder har De det Madsfødder end os uden for den Kæd vi mangtellig har gjort, og som Den maatte ikke endnu indse, vi var nødt til at gjøre. Et uplys Regjeringen herom, der har været og det er endnu beständig vor Bistandelse, født vi føle os vilde paa, at saadant var hadelig Regjering, det er: vor ælskede Konge set, at det virkelig set ikke er andet end „Modværg“ vi bruge med et Kæft Parti, der vil udstreffe vor „Fædernes Træ“ og herover være Bædder, og at naar vi blot kan beholde den i Færd, vil vi gjerne holde Færd, da skaffer Dem os æstetlig Færd. Derfor maatte det blive indtil videre, og En maatte i Gaaet, saalænge vi har Krig, enten det saa skal være Lindberg eller mig eller en Tredie, og Den, der saare i Gaaet har det i alle Waaber saa godt, at Modstanderne, som hvilken gule eller saane dem, kan aldrig med Bellighed føde længe, kan skal enten være eller saane dem, saa naar nu De, Professor Sibbern, i Husmonterend og Friedens og Friedeligheds Mand, hoder os at nedlægge Waaben, da maatte vi nødvendigt spørge, om De har Fuldmagt til at slutte Færd paa billige Bilsaade? Vil indrømme nemlig gjæve, at al Slags Krig baade er ubehagelig og, paa „Modværg“ nær, usærlig og uretfærdig, og ført kændt os spandige Mænstre aldrig paa nogen af Siderne saa reent og menneskelig, som den kunde, men derfor kan vi dog utaalelig sørgive os paa Waade og Waade til vor Træd Modstandere, som evensjælet endnu har været imod sig.

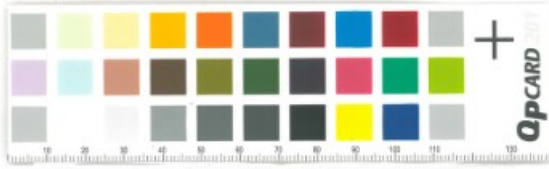
Har De altsaa Fuldmagt fra Professor Clausen og hans Parti til at slutte Freden paa de ovennævnte vilige Vilkaar, vi her tilbadt og frendeligt tilbede, saa man paa ingen af Siderne vil gaae til en forgerlig Forbrydelse hvad der er stode under Krigen, men paa begge Sider gaae sig Umage for, at Odsættelses Eder kan udfærdige, og dersom inde hinanden af den Frihed, Man selv vil have? Har De Fuldmagt til det, da underkriber jeg strax borte paa Lindbergs og egne Begjær og paa alle Ders, som maatte vorde Det, og naar vi da, velsigtede, bede Majestæten om Sogne-Saandets Besættning og Læge-Frihed eller Vitelen for Hærsens, da tør jeg vel ikke sige, der jo vil veide sig et troedie Parti derimod; men jeg tviler sig et ikke om, at Fredens, Frihedens og den Forgerlige Dødens Stevne vil snart staa i Danmark. Saa længe derimod Professor Clausens Ultimatum er, at Sogne-Saandet skal paa ingen Maade løses, saalænge man vil ogsaa beholde en Læge-Frihed hos Hærsens, hvori Menighedens Troes-Frihed gaar tilsvarende, og hvorefter for hvert Det i Altes Begjær, som der er et magtpaaliggende bliver ved at lide blandt os ved Raade-Ridderne. Det vilde kan maatte nok synes Dem en Gælle, da De neppe lægger samme Vægt som vi paa „Ordet“ ved „Raade-Ridderne“; men De vil dog være villig nok til at indkomme, at naar vi troe, Raade-Ridderens Virkning bliver derhos, naar vi havde paa alle Maade at sitte os det, og hvor det dertil, naar vi ikke vil hvor Nogen det paa andet!

N. F. S. Grundtvig.

Hieronymus Savonarola und seine Zeit.
Aus den Quellen dargestellt von
A. E. Rudelbach.

(Zweiter.)

Savonarola var født 1452 i Ferrara i Nørd-Italien. Da hans Fæder og tidlige Ungdom ere Christeningerne kun sparsomme. Fra sine tidlige Aar af erholdt han en god Lydighed og udvarede sig som Ungling lige saamygt ved levende Interesse for Videnskabene og danske Fremfærd som ved Alvor, Uge-gjældighed for Hærsens og Hærs til Omsjoms hed. Efter Tidens Maade maatte det da let ventes, at han vilde blive Læge, men derimod erklærede han sig indtil sit sidste Aar paa det Bekendte, seld, som han gik, det senere vilde være Veien til et indvilligt i verdsligt Væsen end til at komme ud deraf. I den yngre Alder foretog han pludselig sin Beslutning, uden at vi have Hadet til Høfling heraf end mere et andet Øer, at han aldeles havde glemt sine forrige Indvillinger og Betænkeligheder. Paa en Helligdag skede han sig i Februar 1475 ud af sine Fæderes Hus og led sig i Bologna opløst i et Dominikaner-Kloster. Hans Fæder vilde et vordere hans videnskabelige Dygtighed og ansatte ham som Læge i de philsophiske Videnskaber; selv foretog han indledende Studiet af adskillige opbyggelige Skrifter af Kirkefæderens Ordvandt Augustinus (Meditationer), og disse fremledigede ham til at undersøge sig den helige Skrift, som derefter i hans hele Liv blev hans daglige Læsning, en sig Hvide til Udførelse og Tro, hvi Værd han alle som vilde at erpreje. Omtræt i Aaret 1484 blev han bekendt med Hier. Johan Pico af Mirandola, en Dødt til ham, der senere blev hans Biograph, og en af Italiens aandrige og lærde Mænd; og en Følge af denne Mænds Hærførelse af ham det Lorento af Medicis,

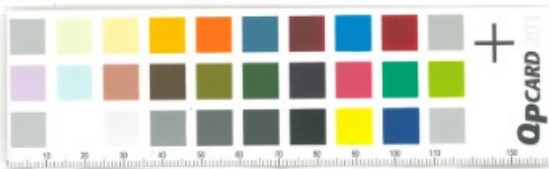

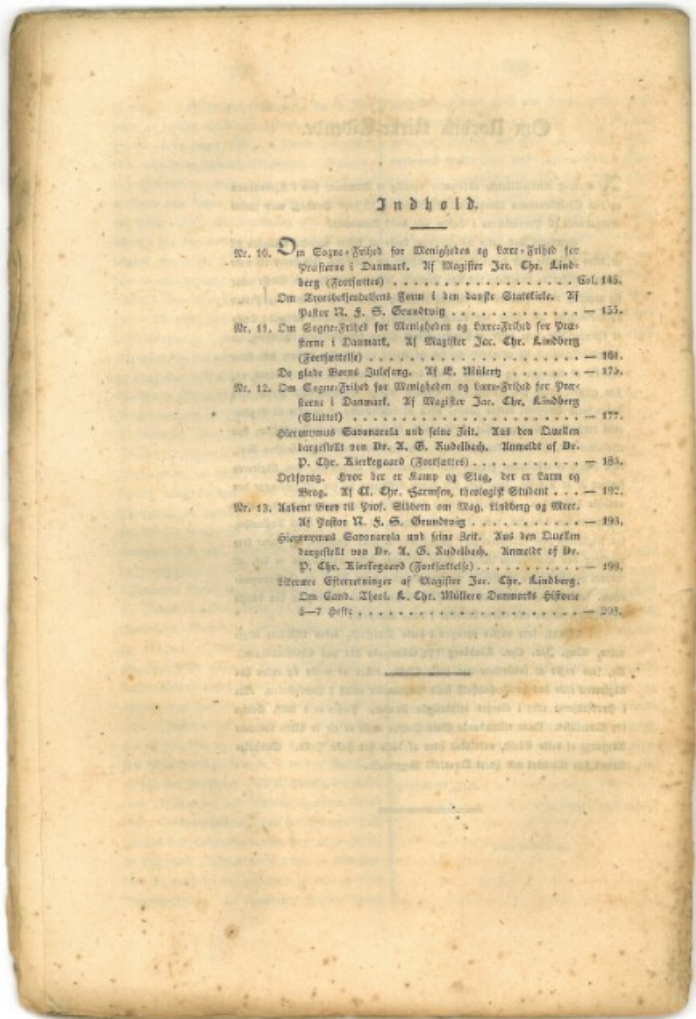
Om Nordisk Kirke-Tidende.

A Nordisk Kirke-Tidende udkommer ugentlig et Nummer, som i Kjøbenhavn og paa Christianhavns tilhørende Boplatserne til hver Søndag, men findes maanedvis til Prentstjernen i Hefter paa 4-5 Numre.

Besigten med dette Tidsskrift er dels at udsæde Læseres Velgjørelse til at blive bekendt med den kirkelige Betydning og Udøvelse, som herre til vore Dage, udføre de forskellige kirkelige Forord, idet de her ved sig selv og andre, til at fremme en virkelig kirkelig Udvikling og kristelig Frihed og meddelte til, hvad der bliver forfærdede og kirkelige Forord; dels at tilføje til, som ønske at udvise Dens til en fremfærdede Udøvelse, en værdigelig til at udvise sig for en Kreds af kristelige Læser, som have sig til at betragte og betragte hvad der er kommen til Dets Kreds og, for ethvert enten for Kirken eller Skolen vigtige Begrebets Behandling naar dette Tidsskrift bliver udsat, uden at tilføje af Dens til Udøvelse med forskellige Meninger eller de forskellige Begrebets Beslutninger; saa endeltes til, hvad der foretager eller angår den almindelige kirkelige Tjeneste, eller som i Udviklingen serne hos Medlems og Dødsfald, som udvise forder af et Andet, som kan have bestemte sig for at foretage den næstste Udvikling. De kirkelige Forord her indkomme dem, der ønske at berømt den kirkelige, dette Tidsskrift tilføje, til at udvise deres Udvikling, som Udøvelsen blot indvise sine Begreb for, at indvise, og indvise som næstfor den almindelige kirkelige Tjeneste, hvis næstfor er det, at indvise ved sit Navn vedføjer sig sin Andet i dette Tidsskrift og at Anonymis rene, som det kan være et forord til og et Dens paa den kirkelige Udvikling, altså ikke bliver berømt i dette Tidsskrift.

Med, som ønske optagne i dette Tidsskrift, deles tilføje tilføjer, Maj, Jac. Ch. Lindberg (Printstjernen 311 paa Christianhavns). De, som ønske at indvise paa dette Tidsskrift, deles tilføje sig enten hos Udøvelsen eller hos Indvise sig selv hos Indvise enten i Kjøbenhavn, eller i Prentstjernen eller i Kjøbens betydelige Stæder. Prisen er 1 Rdd. Hefter for Kvartalet. Naar tilføjende Indvise ønsker at de de hertil udkomne Afgange af dette Tidsskrift, overlades her af disse for halv Pris. Indvise kan tilføje ved hvert Kvartalet Begreb.

I n d h o l d.

Mr. 10. Om Begrebet Frihed for Menigheden og Læse-Frihed for
 Studerene i Danmark. Af Magister Jac. Chr. Lind-
 berg (Højskole) 145.
 Om Børneforholdene her i den danske Statistikk. Af
 Pastor N. S. S. Grundtvig 155.
 Mr. 11. Om Begrebet Frihed for Menigheden og Læse-Frihed for Studer-
 erne i Danmark. Af Magister Jac. Chr. Lindberg
 (Højskole) 161.
 De glade Børns Læsefang. Af H. Møller 175.
 Mr. 12. Om Begrebet Frihed for Menigheden og Læse-Frihed for Studer-
 erne i Danmark. Af Magister Jac. Chr. Lindberg
 (Højskole) 177.
 Sprogvidenskabens grund og sine grænser. Ved den danske
 lærerskole af Dr. H. S. Knudsen. Anmædt af Dr.
 P. Chr. Hiesgaard (Højskole) 185.
 Ordfang. Hver har et Land og Sprog, det er barn og
 kong. Af H. Chr. Sørensen, Højskolelærer 192.
 Mr. 13. Valent Børn til Fædrenes og Moderens og til
 Af Pastor N. S. S. Grundtvig 193.
 Sprogvidenskabens grund og sine grænser. Ved den danske
 lærerskole af Dr. H. S. Knudsen. Anmædt af Dr.
 P. Chr. Hiesgaard (Højskole) 198.
 Højskolelærernes og Magister Jac. Chr. Lindberg.
 Om Land. Af H. Chr. Møllers Danmarks Højskole
 3-7 Hefte 203.

